

[Lis Aaltonen]

på, at kommunerne ikke reelt har selvstyre, og at lovgivningen på mange områder virker tung og usmidig. Der bliver nu rig lejlighed for frikommunerne til at bevise på samtlige kommuners vegne, at kommunalbestyrelserne kan administrere decentralt, uden at det virker til skade for helheden, for selv om vi nu får fire år til frikommuneforsøg, indebærer det ikke, at disse kommuner kan sætte sig ud over de overordnede økonomiske mål. Kommunerne kan fortsat ikke virke som en stat i staten.

Fra konservativ side stiller vi store forventninger til det arbejde, der nu skal udføres af en række arbejdsgrupper med deltagelse af kommunale embedsmænd og embedsmænd fra ministerierne, og til, at forsøgene får en sådan bredde, at der bliver mulighed for et kommende lovgivningsarbejde, som bygger på et godt og tillidvækkende samarbejde mellem kommuner og folketing.

Svend Erik Hovmand (V):

Hvis moderniseringen eller fornyelsen, om man vil, af dansk erhvervsliv alene skulle ske på grundlag af initiativer fra erhvervs- og lønmodtagerorganisationernes hovedkvarterer i København, ville mange virksomheder i Danmark være ilde stedte. Selv om man kan sige meget om de centrale organisationers ekspertise, ved enhver, at nok så gode skrivebordsplaner aldrig vil kunne hamle op med den inspiration til fornyelse og tilpasning, som daglig finder sted på arbejdspladserne i de mange forskelligartede virksomheder, som udgør dansk erhvervsliv.

Noget tilsvarende kan man sige om den offentlige sektor. Selvfølgelig er det vigtigt, at man fra centralt hold tager nogle generelle initiativer en gang imellem for at sikre, at den nødvendige moderniseringsproces finder sted i den offentlige sektor. Det er i det seneste år sket i flere tilfælde, og jeg tænker eksempelvis på den budgetreform, som blev gennemført, på afskaffelsen af de mange hundrede cirkulærer osv.

Men skal der for alvor ske en fornyelse i den del af den offentlige sektor, som udgøres af amter og kommuner, er det naturligvis helt afgørende, at inspirationen til fornyelse og tilpasning først og fremmest kommer fra de lokale enheder selv, nøjagtigt som i erhvervslivet.

På denne baggrund er vi i venstre meget tilfredse med, at indenrigsministeren har taget initiativet til frikommuneforsøget. Lad nu kommunernes og amternes egne folk få mulighed for at vise, hvordan de kan forbedre systemet ud fra deres lokale forudsætninger, og så skal det såmænd nok vise sig, at de vil komme med særdeles mange gode og nyttige tanker.

Frikommuneforsøget går ud på at eksperimentere, ikke med folketinget, som nogle borgmestre fejlagtigt har troet, men med kommunernes egne forhold. Efter venstres opfattelse er det meget afgørende, at den enkelte kommunalbestyrelse får de friest mulige rammer at eksperimentere inden for. Vi vil meget nødig til at sætte grænser for friheden. Til gengæld forventer vi, at kommunerne selv i et valgår kender deres ansvar i relation til den verden, der ligger uden for kommune-grænsen.

Karensdagsdiskussionen er efter vores opfattelse et eksempel på en afsporing af debatten om frikommuner, ligesom det ville være en afsporing, hvis en kommune f.eks. ønskede at fritage sit lokale erhvervsliv for at betale skat, eller hvis man begyndte at vedtage udenrigspolitiske udtalelser.

Når karensdagsdiskussionen er en afsporing, er det ikke alene, fordi man herved vil gennemføre en forskelsbehandling af borgerne i de enkelte kommuner, men også af rent formelle grunde. Der er nemlig ikke tale om et lovgivningsspørgsmål, men alene om et aftalespørgsmål, først og fremmest mellem kommunerne på den ene side og kommunernes lønningsnævn på den anden. Så for så vidt er denne sag faktisk folketinget uvedkommende. Enhver kan jo se, at hvis man ikke har samme regler for alle offentligt ansatte og deres aftaleforhold, kommer man meget let ud i en helt uholdbar situation. Derfor vil vi fra venstre stærkt advare imod sådanne eksperimenter.

Kernen og hele ideen i forsøgsarbejdet er altså de kommunale opgaver og de gældende regler for kommunernes styrelse. Vi spørger frikommunerne, om de kan finde andre måder at løse deres opgaver og træffe deres beslutninger på end dem, der er fastlagt i de gældende love og regler.

Vi ser frem til, hvad frikommuneprojektet vil bringe, og glæder os over den positive modtagelse, det har fået ude omkring i lan-